אלא לאו דווקא (ג). הא דתניא דתניא לא דייק להי מפרש בריישא דומיא דסיפא וכו': **וליפתח**. בגוויה ולימני בריישא כל יודות נדרים (ג) הואיל דחביב ליה: **כינויין לשון נכרים**. דבהני לשונות נדרי נכרים נקוטי קונח קונם שים לשון שקורין לקרבן 'קונס' וים לשון שקורין לקרבן 'קונח' וכן השתא (ג) [ומ"ה] תורה אור

אלא לאו־דווקא: וימני מפרש ההוא דפתח בריישא, וימנין ההוא דסליק מפרש־בריישא ואלבעית אימא *איידי דאתיין מדרשא למיפתח פתח בכינויין = דאורייתא־בריישא והדר מפרש ידות דאתיין ליה מדרשא, הניחא למאן דאמר *כינויין־לשון נכרים הן אלא למ"ד לשון שבדו להן חכמים להיות נודר בו' מאי איכא למימר? מי קתני 'ידות'־ולאו חסורי קא מחסרת לה, אקדים נמי ותני ידות: כל לשון נדרים ובנדרים וכל־כינויי נדרים כנדרים, ואלו הן ונדות האובך לחבירו... ואלו הן כינויין־קונם [קונח קונס] וידות היכא? כתיב *איש כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה' ותניא "נזיר להזיר" לעשות (כינויי) נזירות בנזירות סדות נזירות בנזירות, אין לי אלא בנזירות בנדרים מנין? ת"ל "איש כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה'" מקיש נזירות לנדרים ונדרים לנזירות מה נזירות עשה בו ידות נזירות בנזירות אף נדרים עשה בהם ידות, גדרים בנדרים ומה נדרים עובר בבל יחל ובבל תאחר אף נזירות עובר בבל יחל ובבל תאחר, ומה נדרים האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות האב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו מ"ש גבי נזירות דכתיב "נזיר להזיר" נדרים נמי הא כתיב "לנדור נדר"־ונלקישא למה לי? אי כתב "נדר לנדור" בדכתב "נזיר להזיר" בדקאמרת לא צריך היקישא, השתא דכתיב "לנדור נדר" *דברה תורה כלשון בני אדם, הניחא *למאן דאמר לית ליה דברה תורה כלשון בני אדם אלא למאן דאמר לית ליה דברה תורה כלשון בני אדם, האי "לנדור נדר" מאי עביד ליה? דריש ליה "לעשות" ידות נדרים בנדרים, ומקיש נזירות לנדרים, "נזיר להזיר" דריש ליה מלמד שהנזירות

מפרש הא דפתח בריישא. תוספ כלומר שדיינין מרובין כדתניא בר"ה (דף לה.) דלחומי ברכות הילכך לי מפרש להו למפרע אחי למעטי ולעולם לי נלו מקום שלי טעמא שדרש דווקא לפרושי ההוא דסליק מיניה ומקיש והא במה בהמה יולאה וכו':

אלא לאו דווקא (קתני) זימנין מפרש וכו'. כ"ל דלהכי מצני סדריה תנא לאסמוטינן דליכא קפידא במילתא וכל תנא דתני כדבעי קפיד דמי וליכא בהא מילתא מקום לאבחר לשון ערוכות (ביוב מו) ואי בעית אימא ידות דלחיין ליה מדרשא וכו'. כ"ל דהכי קאמר–ולאי דליכא קפידא במילתא דכדאמרת דבהא ליכא למימר דמתניתא מוכחי שפיר, מיהו במתני' לא תימא חדא מינייהו נקט בדווקא לאקדים יודות מקום לאחיין מדרשא: **בי פתח פתח בכינויין דתוריית**. שכן דרך התנא להתחיל בדברים הידועים ובפשוטים: **אלא** למ"ד לשון שבדו חכמים להיות עודר בו. שהפשוט מלבם מלשון אחר בדא מלבו (מלכים ג יב): להיות עודר בו. מפרש לקמן (דף י.) שם יאמר "לקרבן" חיישינן שמא יוכיר שם השם להשם שמות גבי קרבן כדכתיב "קרבן לה'" ושמא יוכיר שם השם ולא יזכיר קרבן ומצלת שהוציא ש"ס לבטלה ולכך חדשו לשונות הללו: **מאי לימא למימר**. דלא"ל דמדלוריית נמי הם כמו שכתבתי במשנתנו אפי' הכי חיין פשוטים יותר מידות כדי שיתחיל בהם תדרבה ידות פשוטי טפי לחתו מדרשא: תקדים נמי ותני ידות בריישא. השתא מצום דוחקין הדרי ממאי דנקט בפשוטותא בכולה סוגיין דלאי מחסרי מחסרת ריישא דמלתא לא מחסרת ותמרינן למ"ד לשון שבדו חכמים הוי ריישא מחסרת ותמרינן דמפרש תנא מאי דפתח ביה דהאי ואי בעית אימא ס"ק דתנא

אלא לאו דווקא (קתני) זימנין מפרש וכו'. כ"ל דלהכי מצני סדריה תנא לאסמוטינן דליכא קפידא במילתא וכל תנא דתני כדבעי קפיד דמי וליכא בהא מילתא מקום לאבחר לשון ערוכות (ביוב מו) ואי בעית אימא ידות דלחיין ליה מדרשא. תוספ' וידות. דתמר לעיל דתחיל מדכתא מהיכא דפקא: **לעשות** כינוי נזירות כלומר. לא מיבעיא דיהיב ריש ליה מלמד דמיכוין למדכתא דכתיב בה תן תהא כתוב ולא לאיצטריך למכתב לך ידות (ולא) [דהא] מנוסיפה דקרא אמיפוי כינויין כל כינויים וכתב הזכיקה דהיקיש לגזירות: **אף** נזירות עובר בבל תאחר. ולקמן מקשי אכל מאחר דגזירות טיבי מכתב לה: **אי** כתב נדר לנדור כדכתב נזיר להזיר מקשה לכתוב שם השם להשם. שכך דרך המקרות לכתוב שם דבר כמו שהוא יעשה אחר ממתני ומדמני דכתב נזיר להזיר לדמות שהשם דכתיב בנדור נדר מורכת דקדק הוא וליכא למימר ובדבר תורה כלשון בני אדם: **הניחא** למאן דאמר כינויין מן פיקה ה"ל לינויאל דיהור לחיוסיכין בכינויים: **אלא** למאן דאמר לשון שבדו חכמים. ומתני' דפתח בריישא כדמוכח בפ"ב דף כ"ג) ואומר ל"ש דמקדימין אמתי: עודר אומר כ"ש בשם כדי יהיה דבידוע שיהא בהדיא למאן דאמר כינויין מן פיקה ה"ל לינויאל דיהור לחיוסיכין בכינויים: **אלא** למאן דאמר לשון שבדו חכמים. ומתני' דפתח בריישא כדמוכח בפ"ב דף כ"ג) ואומר ל"ש דמקדימין אמתי: עודר אומר כ"ש בשם כדי יהיה דבידוע שיהא בהדיא למאן דאמר כינויין מן פיקה ה"ל לינויאל דיהור לחיוסיכין בכינויים

מנח לאו דווקא (ג). הא דתניא דתניא לא דייק להי מפרש בריישא דומיא דסיפא וכו': **וליפתח**. בגוויה ולימני בריישא כל יודות נדרים (ג) הואיל דחביב ליה: **כינויין לשון נכרים**. דבהני לשונות נדרי נכרים נקוטי קונח קונם שים לשון שקורין לקרבן 'קונס' וים לשון שקורין לקרבן 'קונח' וכן השתא (ג) [ומ"ה] תורה אור

אלא לאו־דווקא: וימני מפרש ההוא דפתח בריישא, וימנין ההוא דסליק מפרש־בריישא ואלבעית אימא *איידי דאתיין מדרשא למיפתח פתח בכינויין = דאורייתא־בריישא והדר מפרש ידות דאתיין ליה מדרשא, הניחא *למאן דאמר *כינויין־לשון נכרים הן אלא למ"ד לשון שבדו להן חכמים להיות נודר בו' מאי איכא למימר? מי קתני 'ידות'־ולאו חסורי קא מחסרת לה, אקדים נמי ותני ידות: כל לשון נדרים ובנדרים וכל־כינויי נדרים כנדרים, ואלו הן ונדות האובך לחבירו... ואלו הן כינויין־קונם [קונח קונס] וידות היכא? כתיב *איש כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה' ותניא "נזיר להזיר" לעשות (כינויי) נזירות בנזירות סדות נזירות בנזירות, אין לי אלא בנזירות בנדרים מנין? ת"ל "איש כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה'" מקיש נזירות לנדרים ונדרים לנזירות מה נזירות עשה בו ידות נזירות בנזירות אף נדרים עשה בהם ידות, גדרים בנדרים ומה נדרים עובר בבל יחל ובבל תאחר אף נזירות עובר בבל יחל ובבל תאחר, ומה נדרים האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות האב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו מ"ש גבי נזירות דכתיב "נזיר להזיר" נדרים נמי הא כתיב "לנדור נדר"־ונלקישא למה לי? אי כתב "נדר לנדור" בדכתב "נזיר להזיר" בדקאמרת לא צריך היקישא, השתא דכתיב "לנדור נדר" *דברה תורה כלשון בני אדם, הניחא *למאן דאמר לית ליה דברה תורה כלשון בני אדם אלא למאן דאמר לית ליה דברה תורה כלשון בני אדם, האי "לנדור נדר" מאי עביד ליה? דריש ליה "לעשות" ידות נדרים בנדרים, ומקיש נזירות לנדרים, "נזיר להזיר" דריש ליה מלמד שהנזירות

מפרש הא דפתח בריישא. תוספ כלומר שדיינין מרובין כדתניא בר"ה (דף לה.) דלחומי ברכות הילכך לי מפרש להו למפרע אחי למעטי ולעולם לי נלו מקום שלי טעמא שדרש דווקא לפרושי ההוא דסליק מיניה ומקיש והא במה בהמה יולאה וכו':

אלא לאו דווקא (קתני) זימנין מפרש וכו'. כ"ל דלהכי מצני סדריה תנא לאסמוטינן דליכא קפידא במילתא וכל תנא דתני כדבעי קפיד דמי וליכא בהא מילתא מקום לאבחר לשון ערוכות (ביוב מו) ואי בעית אימא ידות דלחיין ליה מדרשא. תוספ' וידות. דתמר לעיל דתחיל מדכתא מהיכא דפקא: **לעשות** כינוי נזירות כלומר. לא מיבעיא דיהיב ריש ליה מלמד דמיכוין למדכתא דכתיב בה תן תהא כתוב ולא לאיצטריך למכתב לך ידות (ולא) [דהא] מנוסיפה דקרא אמיפוי כינויין כל כינויים וכתב הזכיקה דהיקיש לגזירות: **אף** נזירות עובר בבל תאחר. ולקמן מקשי אכל מאחר דגזירות טיבי מכתב לה: **אי** כתב נדר לנדור כדכתב נזיר להזיר מקשה לכתוב שם השם להשם. שכך דרך המקרות לכתוב שם דבר כמו שהוא יעשה אחר ממתני ומדמני דכתב נזיר להזיר לדמות שהשם דכתיב בנדור נדר מורכת דקדק הוא וליכא למימר ובדבר תורה כלשון בני אדם: **הניחא** למאן דאמר כינויין מן פיקה ה"ל לינויאל דיהור לחיוסיכין בכינויים: **אלא** למאן דאמר לשון שבדו חכמים. ומתני' דפתח בריישא כדמוכח בפ"ב דף כ"ג) ואומר ל"ש דמקדימין אמתי: עודר אומר כ"ש בשם כדי יהיה דבידוע שיהא בהדיא למאן דאמר כינויין מן פיקה ה"ל לינויאל דיהור לחיוסיכין בכינויים

פי' הרא"ש

ומיבעיא ליתא ידות מדכתא מיידי דלחיין מדכתא כו'. כלומר ולאי כמי מסתמא ליתיה לאי דק תנא זמנין דפריש במאי דפתח ויזמנין במאי דסליק ומיהו כבא מיהי, מסתמא לחמי פתח בידות: כינויין לשון נכרי, הם. כרי סיקר הדבר בלעזם: לשון שבדו להם חכמים. כמו (מלכים ג יב) בחכמת חכמה בדא מלבו מקט לידות בנ' הוה כדי שלא יבינו ל' קרבן כדי שלא יאמר קרבן לה' כי הוא כמתפיסים בגדר טיו מתפיסין בקרבן לכך תקנו לו כפויי: וידות היכא כתיבי: דקתמרת לחתיין מדכתא: **נזיר להזיר** לעשות ידות מיהם בנזירות - כלי מיהם כדי שפיר לגתתן לחמר שבדו להם חכמים הוי

תוספות

אלא למאן דאמר לשון שבדו חכמים. למאי דפרישנן במתני' דתקדימו חכמים שהשון יהיה מועיל וחל עליה מן התורה ו"ע מ"מ מין היום פעמו יומר מידות ובדין היה להקדימן אמאי לא מקדמינהו: עודר אומר כ"ש בשם כדי יהיה דבידוע שיהא בהדיא למאן דאמר כינויין מן פיקה ה"ל לינויאל דיהור לחיוסיכין בכינויים: **אלא** למאן דאמר לשון שבדו חכמים. למאי דפרישנן במתני' דתקדימו חכמים שהשון יהיה מועיל וחל עליה מן התורה ו"ע מ"מ מין היום פעמו יומר מידות ובדין היה להקדימן אמאי לא מקדמינהו: עודר אומר כ"ש בשם כדי יהיה דבידוע שיהא בהדיא למאן דאמר כינויין מן פיקה ה"ל לינויאל דיהור לחיוסיכין בכינויים

הגהות הב"ח (ג) רש"י ד"ה מנח לאו דווקא וכו' עד לנדור נדר. (ב) ד"ה כינויין וכו' וכן בסמוך והכי גרסי' דתדרי כפי הסוגיא מסורה: (ד) ד"ה מי קתני ידות וכו' ואי בעית אימא וכו' ואי בעית אימא ידות מדכתא וכו' ואי בעית אימא ידות מדכתא וכו': (ה) ד"ה ונכל תאחר וכו' לא תאחר בשלמא בס"ד:

הגהות מהר"ב רנשבורג א) ר"ש ד"ה מנח לאו דווקא וכו' עד לנדור נדר. ובגירסא שיטה נכון ממרי, מלבא דתניא בג"ם מרכא לא קרא וכו'. כ"כ עיין בספר מק נתן בתמי, זכחים דף מ ע"ב בשטין רש"י ד"ה אין מלמדין מ"ם על דמרי מרן מנחם: